

Schilderijen-schandaal van acht miljoen

RAZZIA'S IN DE BINNENSTAD

Een wilde razzia, op kleine schaal overigens, heeft Dinsdagmorgen de Haagsche politie gehouden op de punten Wagenstraat—Gedempte Gracht en Hoefkade—Koningstraat. Geheel onverhoeds voor de groepjes beurzende lieden, werden de kruispunten afgezet en alle op dat moment in het gebied vertoevende personen werden door leden van de Economische Recherche aan den tand gevoeld en zoo noodig gefouilleerd. Het resultaat was dat ongeveer vijftien mannen naar het Alexanderveld werden getransporteerd, omdat op hen ongewoon groote hoeveelheden sigaretten werden bevonden. Ook werd een inval gedaan in een café, waar een dik persoon, met een dikke sigaar (die hij naar zijn zeggen had „overgehouden“) in de mond, aangetroffen werd leurend met oud goud en horloges. Overigens moet opgemerkt worden, dat de zwarte handel op het oogenblik te „lijden“ heeft van de blokkeering van de bankbiljetten en er, op straat althans, geen noemenswaardige levende handel geconstateerd kan worden.

VAN MEEGEREN DE GROOTSTE VERVALSCHER TER WERELD?

Het gaat om zeven Vermeers

Het bericht, dat een schilderij, dat korten tijd, nadat het ontdekt werd, een van de beroemdste werken van een beroemd meester werd, de Emmausgangers, naar alle waarschijnlijkheid een vervalsching is, heeft terecht groot opzien gewekt. Dit zou op zichzelf reeds een sensationele mededeeling zijn, maar het feit, dat de Emmausgangers er één is van een reeks vervalschingen, maakt de zaak van de valsche Vermeers tot een van de meest opzienbarende gevallen van kunstvervalsching. Het gaat hier waarschijnlijk om de vervalsching van zeven Vermeers en twee Pieter de Hooch's. De vervalscher is op zeer origineele wijze te werk gegaan. Voordat de Emmausgangers aan het licht kwam was er slechts een vroeg schilderij van Vermeer bekend met een religieuze voorstelling. De vervalscher heeft dan ook geen bestaande modellen gecopieerd, maar een stuk vervaar-

digd, waarop hij een voorstelling gaf, die van Vermeer had kunnen zijn, wanneer deze een religieus onderwerp geschilderd had. Hij heeft zijn vervalsching op zoo geraffineerde wijze gedaan, dat er juist over de Emmausgangers nog steeds bij de deskundigen twijfel bestaat. Bij de andere stukken is dit niet langer het geval.

* * *

De Emmausgangers hebben, zooals zoovele beroemde doeken van onze 17e eeuwse meesters, een rijke historie.

Eerst zou het schilderij berust hebben bij een Delftsche familie, waar zij in de negentiende eeuw in Parijs terecht moet zijn gekomen bij een Hollandsch gezin, dat zoo weinig door de schoonheid van het doek werd geboeid, dat het in een waschkast in ballingschap ging. De eerste Nederlandsche deskundige, die de Emmausgangers onder oogen kreeg was dr. A. Bredius, die de schilderij in Parijs bestudeerde, haar voor echt verklaarde en over zijn ontdekking een publicatie verzichtte in het Engelsche tijdschrift „Burlington Magazine“. Dat was in het jaar 1937, toen op de een of andere wijze mr. G. A. Boon, secretaris van de Liberale Staatspartij de Emmausgangers in handen kreeg en het voor het kapitale bedrag van f 600.000.— aan het Museum Boymans in Rotterdam verkocht. De rol welke mr. Boon in deze affaire vervuld heeft is nog duister. Dr. Hannema, de N.S.B.-directeur van Boymans heeft zijn eeredoctoraat van een Belgische universiteit wellicht te danken gehad aan de Emmausgangers. Hannema verricht thans grondwerkzaamheden in Hoek v. Holland met zijn lotgenooten.

Dr. J. G. van Gelder, directeur van het Rijksbureau voor Kunst-historische Documentatie, die binnenkort directeur van het Mauritshuis wordt, verklaart onomwonden, dat de schilderij naar alle waarschijnlijkheid vals is. Daar tegenover staan verschillende andere meeningen. De Rotterdamsche deskundige H. G. Luytwieler, heeft ons medegedeeld, dat hij de Emmausgangers drie maanden in huis heeft gehad en dat hij er met zijn naam voor in staat, dat het echt is. Ook de kunst-expert dr. De Wildt uit Den Haag onderschrijft deze mening. Anderen vertellen, dat de Nazi-agent Han van Meegeren, een fantast is, die verhaaltjes verzint om thans nog in de gevangenis interessant te doen. Van Meegeren heeft door zijn plotseling rijk worden in dezen oorlog reeds lang de aandacht op zich gevestigd. Reeds voor de bevrijding werd over vervalschingen door zijn hand gesproken en ook werd de naam van Vermeer hierbij genoemd. De sporen van Van Meegeren zijn zelfs in Hitlers Rijkskanselarij teruggevonden door een oorlogscorrespondent.

De Emmausgangers verblijven thans weer in Boymans, na in den bezettingstijd „ondergedoken“ geweest te zijn, den langsten tijd in den Maastrichtschen Pietersberg. De thans waarnemende directeur van Boymans drs. J. C. Ebbinge Wubben, vertelt, dat men zich hoeden moet voor een overijde uitspraak in de geruchtmakende zaak. Eerst moet het resultaat van het chemisch en Röntgenologisch

zee-ingen gevestigd gehad, te om te voorkomen, dat vreemde oorlogsschepen de Zwarte Zee zouden binnenvaren; 2e. om zelf zijn eigen Zwarte Zee-vloot, zoo noodig, de Middellandsche Zee in te kunnen sturen. En al dien tijd heeft de Engelsche politiek zich hiertegen verzet. Eén keer heeft het er een oorlog voor over gehad — den Krimoorlog — en één keer, in 1878, bijna. Engeland verzette zich, zoo betoogt het blad om redenen, die indertijd begrijpelijk waren, maar nu verouderd zijn. Het kan den Russischen wensch nu slechts billijken.

Waarom, zoo vraagt het, zouden wij van de Sovjet-Unie onredelijk vinden, wat wij redelijk vinden van de Amerikanen? En wanneer wij den laatsten dus vlootbases in Newfoundland en Britsch West-Indië hebben toegestaan, zouden wij het den Russen dan niet bij de Dardanellen doen?

Maar niet alleen, dat wij er geen bezwaar tegen kunnen maken, dat Rusland den sleutel tot zijn eigen domein in handen wil hebben, wij behoeven ook niet bevreesd te zijn voor de eventuele verschijning van de Zwarte Zee-vloot in de Middellandsche Zee. Waarom zouden wij nu niet toestaan, waartoe Sir Edward Grey in 1907 al bereid was, maar wat toen niet door kon gaan, omdat de publieke opinie in Engeland te anti-Russisch was? Dat laatste bezwaar, aldus de „Manchester Guardian“ bestaat in elk geval nu niet meer, integendeel.

O P de plaats van de afbraak der oude politiek, bouwt het blad echter tegelijk een nieuwe op. In welken vorm, vraagt het, zullen de Russen hun invloed aan de Dardanellen vestigen? Willen zij er alléén de baas zijn, dan houden wij alléén ook Gibraltar en Suez, de beide andere uitgangen van de Middellandsche Zee, in handen. Maar oneindig beter is het, ze alle drie te internationaliseeren.

Hoe verheugend zou het zijn, indien al dit oude zeer werkelijk zoo zou worden opgeruimd. Hoe verheugend, indien werkelijk die wensch van den ouden Pool in vervulling zou gaan, die nu precies 150 jaar geleden een pleidooi hield voor de internationaliseering van de zeeën. Zijn naam kennen we niet met zekerheid; hij verborg hem achter den naam van Sirach, den wijze uit het Oude Testament, die zijn oordeel van uit den Hemel sprak. Maar het was — het blijkt nu — een van de meest helderzienden van die vele, vele droomers, die ondanks alles op een betere wereld bleven hopen, en die hun tijdgenooten vaak ten onrechte voor niet heelemaal snikplachten te houden.

Dr. JAN ROMEIN.

onderzoek worden afgewacht alsmede de confrontatie van de in den zwendel betrokken schilderijen.

De andere vervalschingen.

Twee namen van de andere vervalschingen in de roemruchte serie kunnen wij nog melden: „De overspelige Vrouw“ en „De Voetwassing“, beiden van Vermeer. Het laatste was het tweede schilderij, dat onder zeer geheimzinnige omstandigheden opdook. Het werd aan een Amsterdamschen kunsthandel aangeboden en het werd ten slotte voor f 1.300.000 door het Rijk aangekocht. „De Voetwassing“ hebben maar heel weinigen tot dusverre gezien, aangezien het doek in oorlogstijd is gekocht en tegelijk naar een schuilkelder moest verhuizen. De tusschenpersoon, die het doek aanbood weigerde zijn opdrachtgevers te noemen en verlangde onmiddellijke, contante betaling.

Belgische parlement tegen Koning Leopold

De Belgische Kamer van afgevaardigden heeft met 98 tegen 6 stemmen (32 blanco) een wet aangenomen, waarin verklaard wordt, dat Koning Leopold zijn constitutionele functies niet mag hervatten zolang beide huizen van het parlement niet verklaard hebben, dat hij weer mag regeeren.

R.K. Ministers afgetreden

Voordat het Belgische parlement Dinsdag bijeenkwam, werd officieel bekend gemaakt, dat de Katholieke Ministers waren afgetreden met het oog op de ontwikkeling van de monarchale crisis.

Te 2 uur des middags hadden zich alle leden van de Kamer van Afgevaardigden naar het voorportaal begeven om te luisteren naar de mededeelingen van premier Van Acker. De zitting begon om vijf-en-twintig minuten over twee, toen bekend was geworden, dat Van Acker de portefeuilles der afgetreden katholieke ministers had verdeeld onder de tien overgebleven leden van zijn kabinet, communisten, liberalen en socialist.

De brief des Konings, door Van Acker voorgelezen, bevatte

o.m. de verklaring, dat de Koning van meening is, dat het volk anders denkt over zijn aftreden dan het parlement en dat hij zich verplicht acht tegemoet te komen aan het verlangen van die groote groep, die zijn aanblijven zou wenschen.

Van Acker verklaarde na de voorlezing, dat de regering de verantwoordelijkheid voor de betrokken passages uit den brief niet op zich kon nemen en dat deze onaangenaam herinnerden aan fascistische slagzinnen.

Later verklaarde Van Acker nog, dat de regering het in strijd achtte met de Belgische grondwet, wanneer de koning door middel van een referendum uitspraak zou willen laten doen over zijn al dan niet aanblijven. Officieel is voorts bekend gemaakt, dat een regeeringsamendement op de wet, volgens welke de positie van den vorst onderzocht zal worden door een wettig comité, is aangenomen door een rechterlijk comité uit de Kamer